

Raadsplein besluitvormend

Datum 12 maart 2018

onderwerp	Voortgang Energietransitie in kansrijke gebieden
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Oosthof, Jeroen (2457)
medeopstellers	Epema, Maarten Vedder, Arjen (2903)
afdeling	Civiel en Cultuurtechniek
bijlagen	Voorstel: Informatienota voortgang Energietransitie in kansrijke gebieden

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Stand van zaken initiatieven grootschalige opwekking binnen de kaders van de Zwolse Energiegids voor grootschalige opwekking van duurzame energie.
2. Stand van zaken kansrijke gebieden en gemeentelijk handelingsperspectief
3. Verkenning doorontwikkeling regierol en inzet van de gemeente om de verschillende scenario's in rolneming uit te werken.

Informatienota voor de raad

Datum 14 februari 2018

Onderwerp	Informatienota over voortgang Energietransitie in kansrijke gebieden
Versienummer	V1.1

Portefeuillehouder Van Willigen

Informant M. Epema
Afdeling Projecten / EC
Telefoon 038 498 2508
Email M.Epema@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Stand van zaken initiatieven grootschalige opwekking binnen de kaders van de Zwolse Energiegids voor grootschalige opwekking van duurzame energie.
2. Stand van zaken kansrijke gebieden en gemeentelijk handelingsperspectief
3. Verkenning doorontwikkeling regierol en inzet van de gemeente om de verschillende scenario's in rolneming uit te werken.

Datum

14 februari 2018

Aanleiding

Op 18 december 2017 heeft uw raad de Zwolse Energiegids voor grootschalige opwekking van duurzame energie vastgesteld. De Energiegids is een belangrijk kader document binnen het bredere energietransitie programma van de gemeente Zwolle. Dit programma is erop gericht de doelstellingen te realiseren uit het ambitiedocument 'Energiek' dat in juni 2017 door uw raad is vastgesteld. Voor 2025 moet Zwolle 25% CO₂ uitstoot reductie realiseren ten opzichte van het niveau van 1990 en tevens 25% van het energieverbruik op dat moment binnen Zwolle duurzaam opwekken. Daarbij wil Zwolle de energietransitie inzetten als katalysator van sociaal en economische groei. De stip aan de horizon is een energieneutraal Zwolle in 2050. Op dit moment wordt hard gewerkt aan het verder structureren van deze opgave in een programmaplan voor de energietransitie. Een goede uitwerking van de monitoring van doelstellingen, behaalde resultaten en potentiële resultaten op basis van projecten (bijvoorbeeld wijktransitie) en initiatieven (bijvoorbeeld grootschalige opwekking) die nog in voorbereiding zijn, is daarbij een belangrijk focuspunt. Aansluiten bij de landelijke kaders die hiervoor nu worden ontwikkeld is essentieel. De beweging die nu in Zwolle wordt gemaakt speelt momenteel op veel plaatsen in Nederland. Het verder ontwikkelen van de regionale samenwerking rond de energietransitie is in volle gang. Daarbij wordt actief overleg en samenwerking gezocht met de omringende gemeenten die vanuit hun eigen doelstellingen aan dezelfde opgave werken.

Naast het ontwikkelen van kaders en beleid wordt door de gemeente ook al volop in de praktijk gewerkt aan de transitie: binnen lopende (gebieds)projecten in de gebouwde omgeving, bij het verduurzamen van de gemeentelijke energiehuishouding, bij het stimuleren en deelnemen aan de bredere maatschappelijke beweging en bij het behandelen van initiatieven voor grootschalige opwekking. Deze informatienotitie behandelt de stand van zaken van deze laatste categorie: grootschalige opwekking.

Bij het vaststellen van de Energiegids is met uw raad afgesproken u begin 2018 te informeren over de voortgang van de ontwikkelingen rond grootschalige opwekking. Deze notitie geeft een beeld van de actuele ontwikkelingen:

- Stand van zaken initiatieven grootschalige opwekking algemeen
- Stand van zaken in de kansrijke gebieden voor windenergie die in de Energiegids in kaart zijn gebracht en het gemeentelijk handelingsperspectief voor de korte termijn hierin.
- Stand van zaken verkenning scenario's handelingsperspectief gemeente voor de (middel)lange termijn in de kansrijke gebieden.

Stand van zaken initiatieven grootschalige opwekking algemeen

Na het vaststellen van De Energiegids is de al verwachte dynamiek op gang gekomen van initiatiefnemers die zich bij de gemeente melden om hun initiatief voor te leggen. Het betreft hier zowel concrete initiatieven waarbij al een concrete locatie in beeld is en in enkele gevallen ook al een SDE subsidie (landelijke subsidieregeling Stimulering Duurzame Energieproductie) is toegekend, tot potentiële initiatiefnemers die zonder concrete locatie de situatie in Zwolle aan het verkennen zijn. De concrete initiatieven betreft tot nu toe alleen de categorie zonne-energie. Verkenningen door potentiële initiatiefnemers die bij de gemeente bekend zijn betreffen de categorieën zonne-energie, windenergie en waterkracht. Het betreft zowel initiatiefnemers van binnen als van buiten Zwolle. Uit de SDE rondes 2016 en voorjaarsronde 2017 is binnen Zwolle voor een totaal vermogen van circa 59 MW SDE beschikt. Dit staat voor een jaarlijkse stroomproductie waarmee circa 17000 woningen van stroom kunnen worden voorzien bij een gemiddeld jaarverbruik van 3000 kWh. Het betreft hierbij allemaal zonne-energieprojecten. Het gros van deze beschikkingen betreft dakgebonden installaties waarvoor

Datum 14 februari 2018

geen omgevingsvergunning nodig is. Deze projecten vallen derhalve buiten de reikwijdte van de Energiegids. De 2 projecten die wel onder de reikwijdte van de gids vallen betreft beoogde drijvende zonne-energie installaties op zandwinplassen; gezamenlijk goed voor totaal 52 van de eerder genoemde 59 MW.

De uitslag van de SDE najaarsronde 2017 is nog niet officieel door RVO bekend gemaakt. Naast de al gemelde zonne-velden Herfte en Hessenpoort hebben zich nog 2 initiatiefnemers voor een zonnenveld gemeld die al een concrete locatie op het oog hebben maar de procedure voor de omgevingsvergunning en de aanvraag van de SDE nog moeten starten. Met al deze initiatiefnemers wordt intensief verkend of hun initiatief past of passend gemaakt kan worden binnen de kaders die in de Energiegids hiervoor zijn gegeven. Met name de invulling van de bijdrage aan lokale sociaaleconomische groei en het participatieproces zijn daarbij belangrijke focuspunten. De gemeente probeert hierbij in een actieve verbindende rol partijen bij elkaar te brengen die gezamenlijk kunnen bijdragen aan het op gang brengen van de lokale energie-economie.

Stand van zaken kansrijke gebieden voor windenergie

In de Energiegids zijn 2 kansrijke gebieden naar voren gekomen waar binnen wettelijke kaders in een groter aaneengesloten gebied kansen zijn voor windenergie. Deze zijn in de Energiegids op pagina 8 benoemd als de kansrijke gebieden Tolhuislanden en Zuid. In de lokale gemeenschappen in en aangrenzend aan deze gebieden heeft dit veel aandacht gekregen. Hoewel er - voor zover bij de gemeente bekend - op dit moment geen sprake is van een concreet initiatief heeft de gids ertoe geleid dat mensen zich zijn gaan oriënteren. Via streekvereniging de Marsen is de gemeente uitgenodigd om op een informatieavond de Energiegids nader toe te lichten. Deze informatieavond heeft plaats gevonden op 13 december 2017. Een constructieve en verhelderende avond die duidelijk in een behoefte heeft voorzien. Op basis hiervan heeft de gemeente aangeboden ook voor het kansrijke gebied Zuid een informatieavond te organiseren die op 31 januari 2018 heeft plaats gevonden.

Zolang er geen sprake is van een concreet initiatief in de kansrijke gebieden betreft het gemeentelijke handelen op dit moment vooral een zorgtaak. Deze betreft allereerst het snel en zorgvuldig verstrekken van informatie over het beleid dat in de Energiegids is vastgelegd. Daarnaast wordt door de wijkmanagers goed contact met de gemeenschappen gehouden over wat de Energiegids in de gemeenschappen heeft losgemaakt. In beide gebieden zijn verschillende bewoners zich voorzichtig aan het oriënteren op de kansen die duurzame energie voor henzelf en het gebied zouden kunnen bieden. Ook melden zich tegenstanders en partijen die andere belangen zoals bescherming van de weidevogelstand onder de aandacht willen brengen. In alle gevallen staat zorgvuldige informatieverstrekking centraal. De gemeente heeft oog voor de zorg die er bij de lokale gemeenschappen leeft en probeert actief met de gemeenschappen mee te denken. Ondermeer over hoe het gesprek hierover in de gemeenschap goed kan worden gekanaliseerd zodat de sociale cohesie niet onder druk komt te staan. De gemeente zet de gesprekken met de diverse belanghebbenden in Tolhuislanden en Windesheim de komende periode voort, waarbij oog voor en warme betrokkenheid bij de gemeenschap centraal staat.

Verkenning scenario's handelingsperspectief gemeente

Zoals hierboven beschreven betreft het handelingsperspectief van de gemeente in kansrijke gebieden vooral de zorgtaak zolang er geen sprake is van een concreet initiatief. Het college van B&W heeft in december 2017 wel opdracht gegeven de scenario's in beeld te brengen van wat de gemeentelijke

Datum 14 februari 2018

rolneming zou kunnen zijn in de grootschalige opwekking van energie binnen Zwolle algemeen en dan specifiek ook voor de kansrijke gebieden. Achterliggende vraag is welke rolneming vanuit de vastgestelde doelstellingen uit het ambitiedocument 'Energiek' en de Energiegids wenselijk en noodzakelijk zijn. Voor grootschalige opwekking en de kansrijke gebieden kan deze rolneming variëren tot een toetsende publiekrechtelijke rol wanneer initiatieven zich aandienen tot een pro-actieve regiserende publiekrechtelijke rol of zelfs actieve privaatrechtelijke deelneming in investeringen en exploitatie van grootschalige opwekking. De keuzes die hierin gemaakt worden zijn natuurlijk sterk afhankelijk van de lokale context en afhankelijk van politieke keuzes. Binnen deze raadsperiode is het niet meer aan de orde hierover een uitgebreid debat te voeren en keuzes te maken die voor langere termijn richtinggevend zijn. Gelijktijdig is tegen de achtergrond van de dynamiek die op gang is gekomen rond grootschalige opwekking in Zwolle het wel zaak om de opties snel en grondig in kaart te brengen zodat een nieuw college en raad zich hierop snel kunnen oriënteren. De opdracht van het college om de keuze opties in scenario's nader uit te werken is dan ook hierop gericht

Vooruitlopend op verdere uitwerking en toekomstige besluitvorming over de rolneming, handelt gemeente bij initiatieven in lijn met de uitgangspunten van de energiegids en vanuit haar zorgtaak. Concreet betekent dit voor iedere initiatiefnemer, dat het initiatief rekening houdt met de specifieke context van een gebied en invulling geeft aan de vastgestelde procesafspraken. Lokale afwegingen en bijdragen aan andere doelen zijn nadrukkelijk onderwerp van gesprek bij verdere planvorming. De gemeente zal hiervoor continue aandacht vragen en dit altijd terug laten komen bij de diverse afstemmingsoverleggen.

Vervolg

De komende periode gaat de gemeente door met het pro-actief invullen van haar zorgtaak ten aanzien van de kansrijke gebieden specifiek en het in goede banen leiden van initiatieven voor grootschalige opwekking in het algemeen.

Daarnaast wordt bovengenoemde scenariostudie verder uitgewerkt waarbij ook goed wordt gekeken naar de praktijk van andere gemeentes in Nederland.

Het is aan het nieuw te vormen college en de nieuwe raad om afspraken te maken over het vervolgproces.

Openbaarheid

Ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

voorstel

Zwolle

Datum

14 februari 2018

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk 43323

Onderwerp Voortgang Energietransitie in kansrijke gebieden

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 20-02-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 12 maart 2018,

de voorzitter,

de griffier,